

nøgttern paa Sagerne, bør man dog altid have mere tilovers for sit eget Parti end for de fremmede; saaledes bære vi Mennesker os ad i de fleste Tilfælde.

Naar jeg har stillet dette Ændringsforslag, var det, fordi det ikke var muligt at faa Udvalget til at gaa længere end til det Ændringsforslag, som Ministeren har stillet, og jeg har følt mig en hel Del skuffet derved. Da vi udsatte Afgørelsen med Hensyn til § 11 til tredje Behandling, skete det udtrykkeligt med den Forudsætning, at der skulde stilles Ændringsforslag, og det skulde navnlig gaa ud paa en væsentlig Forhøjelse. I Betænkningen kom der til at staa, at Udvalget forbeholdt sig Ret til at stille Forslag til tredje Behandling om en *betydelig* Forhøjelse af den Sum, som var stillet til Raadighed, og da det ærede Medlem for Sorø (Poul Christensen) fik Ordet, erklærede han, at han ikke blot vilde fremhæve dette, at vi skulde have en betydelig Forhøjelse, men han vilde tillige understrege det. Nu have vi faaet dokumenteret, hvor meget der skal lægges til eller trækkes fra, naar der er Tale om en betydelig Forhøjelse eller Nedsættelse; det har vist sig at gælde *en Femtedel*. Skulle vi heraf drage den Slutning for Fremtiden, at naar et Udvalg taler om en betydelig Forhøjelse eller Nedsættelse, som det ærede Medlem for Sorø understregede, da gælder det en Femtedel, saa vil det ikke komme til at dreje sig om store Summer i Fremtiden, enten der saa er Tale om et Plus eller Minus. Jeg har derfor set mig nødsaget til at stille et eller rettere sagt to Ændringsforslag. Det sidste kan jeg omtale lige med det samme, det er kun en nødvendig Følge af den Omstændighed, som Ministeren har omtalt, men ganske vist ikke i Dag, at denne Laanefond, hvortil der her henvises, og som slet ikke er oprettet endnu — der er jo heller ingen Mennesker, der vide, om den vil blive oprettet —, efter Ministerens Formening ikke kan strække til, naar man gik ud over den Sum, som oprindeligt var foreslaet fra hans Side. Det er derfor, at mit Ændringsforslag indfører en Henvisning til, hvorfra Pengene da skulle tages, nemlig fra Statskassen. Det er for mit Vedkommende ganske ligegyldigt, om de tages fra det ene eller det andet Sted, det er dog de samme Penge, der skal til. Hvad det første Ændringsforslag angaar, maa jeg udtale min Beklagelse over, at jeg er ene om at stille det, hvad jeg dog neppe havde troet skulde blive Tilfældet. Da vi sidst for fem Aar siden behandlede denne

Lov, vare alle i det Parti, jeg tilhører, enige om, at det mindste, man kunde forlange af Statskassen, var 4 Mill. Kr. aarlig, og jeg skulde huske meget fejl, om ikke det ærede Medlem for Sorø den Gang gik videre end til 4 Mill. Kr., men i hvert Fald, da Lovforslaget blev sendt op her fra til det andet Ting, tror jeg ikke, der var et eneste Medlem her i dette Ting, som ikke stemte for, at den Sum, der aarlig skulde stilles til Raadighed fra Statens Side, skulde være 4 Mill. Kr. Man stod imidlertid den Gang over for en Minister, om hvilken man vel uden Fornærmelse kan sige, at han ikke var saa venlig stemt for Forslaget. Jeg maa dog i Parentes sige, at den Minister, jeg tænker paa, var den, der gennemførte Loven, men ikke den, der forelagde den, og han har været Medlem af Kommissionen, hvor han var en af dem, der mindst interesserede sig for Husmændene; han viste da ogsaa det samme som Medlem af Landstinget, da Loven første Gang kom der op. Vi kunde altsaa ikke den Gang vente, at denne Minister skulde strække sig vidt over for Kravet om Anvendelse af en større Sum. Og det viste sig ogsaa, at Landstinget var saare om for Statskassen, saa at vi vare vel belavede paa, at det vilde blive vanskeligt at faa de 4 Mill. Kr. gennemførte. Vi følte os dog forpligtede til at gøre et Forsøg, og hvis det ikke kunde lykkes, hvad det desværre ikke gjorde, maatte vi tage det, der kunde faas, for dog at bringe Husmændene noget, og vi trøstede os med den Gang, at det kun var et Forsøg.

Jeg har hørt det udtale ved 2den Behandling, at det endnu skal være et Forsøg, men hvor længe det skal være et Forsøg, ved jeg ikke, maaske saa længe der findes Landarbejdere her i Landet. Jeg mener dog rigtignok, at efter fem Aars Forløb, behøve vi ikke at foretage Forsøg længere. Jeg mener, at vi kende saa meget til vore Landarbejdere og Smaahusmænd, at vi nok kunne bedømme, hvilken Betydning en saadan Ejendom har for en saadan Mand, uden at man behøver en lang Aarrække til at gøre Forsøg. Jeg maa hævde, at da Loven første Gang fremkom, skete det ikke for at bruge Husmændene eller Landarbejderne som Forsøgsballoner, men Loven fremkom for, at disse Mennesker virkelig skulde hjælpes derved. Naar der derfor nu menes, at vi ikke tør forlange en lignende Sum som den Gang, maa det have sine Grunde. En af de Grunde, der gjorde sig gældende den Gang, behøve vi ikke at frygte saa meget nu,